

Nr 19

Av herr Pettersson, Karl, m. fl., angående taxeringsvärdena för statens vattenfallsverks kraftverksanläggningar.

(Lika lydande med motion nr 68 i Andra kammaren)

Vid 1970 års fastighetstaxering kommer i stor omfattning fastighetsvärdena att höjas i väsentlig grad. Procenttalen för enskilda fastigheter varierar, men egna hem och en hel del jordbruksfastigheter kommer att åsättas taxeringsvärden, som med upp till 30—40 procent, i en del fall ännu högre, överskrider de tidigare åsatta taxeringsvärdena.

Under arbetet med fastighetstaxeringarna har emellertid en betydelsefull grupp fastigheter kommit under debatt. De fastigheter som åsyftas är vattenkraftverken. De lokala taxeringsmyndigheterna har erhållit instruktioner om att vattenkraftverkens taxeringsvärden skall sänkas kraftigt vid 1970 års fastighetstaxering.

Inom en skogskommun i Norrlands inland finnes tre statens vattenkraftverk. Dessa tre kraftverks taxeringsvärden är enligt gällande fastighetstaxering 165,5 miljoner kronor. Enligt de direktiv den lokala fastighetstaxeringsnämnden erhållit skall dessa taxeringsvärden sänkas med 33 miljoner kronor, således till 132,5 miljoner kronor. Detta skulle betyda en sänkning av kraftverkens taxeringsvärden med 20 procent.

I denna skogskommun var alla övriga fastigheter, bostadsfastigheter, skogs- och jordbruksfastigheter, taxerade för 30 miljoner kronor enligt tidigare fastighetstaxering. Sänkningen av kraftverkens taxeringsvärden skulle således bli större än alla andra taxeringsvärden tillsammans inom kommunen.

Dessa tre kraftverk ligger inom en kommun efter Indalsälven. I Indalsälven har flottningen lagts ned och avlysts i och med 1969 års flottning. På grund härav kommer kraftverken att kunna utnyttja vattenföringen utan hänsyn till flottningen och därför på ett betydligt bättre ekonomiskt sätt än tidigare kunna dra nytta av vattenmagasinen. Detta bör ge kraftverksföretagen ännu bättre resultat än tidigare, när hänsyn måste tagas till vattenhushållningen för flottningen. Detta förhållande berördes också i viss utsträckning i tredje lagutskottets utlåtande nr 43 år 1969 angående Kungl. Maj:ts proposition nr 104 med förslag till lag om ändring i vattenlagen, m. m. jämte motioner i ämnet. I propositionen och utskottsutlåtandet berörs frågan om uppkommen vinst vid ändrade vattenhushållningsbestämmelser, och i motio-

nera I: 1032 och II: 1186 i anledning av nämnda proposition påtalas den stora vinst vattenkraftsindustrin kommer att få vid en nedläggning av flottningen i huvudflottleder som utbyggs med kraftverk och regleringsdammar.

På grund av den vinst vattenkraftsindustrin skulle kunna räkna med efter flottledsnedläggningarna avsattes medel till en särskild skogsbruksfond för bidrag till utbyggnad av skogsbilvägar inom de områden som drabbas av ändrade transportförhållanden. Dessa åtgärder har tyvärr icke kunnat motverka kostnadsökningarna för skogsbruket genom flottledsnedläggningarna, utan de s. k. 0-områdena har ökat. Därigenom kommer fastighetsvärdena för skogsfastigheterna inom dessa 0-områden att kraftigt sänkas. Detta medför ytterligare svårigheter för berörda skogskommuner.

Bakgrunden till dessa kraftiga sänkingsförslag när det gäller taxeringsvärdena för de statliga kraftverken måste härleda sig från uppfattningen att räntabiliteten skulle ha försämrats i motsvarande grad sedan 1965 års fastighetstaxering.

När det gäller statens vattenfallsverk redovisade vattenfallsverket, på grund av ränte- och avskrivningsmetoder, icke något rörelseöverskott från kraftverksrörelse på femton år förrän vid 1966 års inkomsttaxering. Samma beräkningsmetod används allt fortfarande när det gäller gäldränta och avskrivningar. Detta medför att dessa kraftverkskommuner har gått och går miste om stora bortfall av kommunalskatter från dessa kraftverk. Enligt verkställda utredningar var dessa bortfall vid 1966 års inkomsttaxeringar cirka 38 miljoner kronor — för de tidigare femton åren cirka 62 miljoner kronor per år.

Beskattningen av kraftverkens taxeringsvärden har därför utgjort kommunernas väsentliga inkomster från dessa industrier. Genom den tidigare genomförda sänkningen av repartitionstalet minskades kommunernas inkomster från kraftverken väsentligt. Skall nu även kraftverkens taxeringsvärden kraftigt sänkas, kommer dessa inkomster att ytterligare minska.

När det gäller förutsättningarna för statens vattenfallsverks inkomster från kraftverksrörelse kan noteras att statens vattenfallsverk i pressen den 5 mars 1969 redovisat verkets driftresultat för år 1968. Enligt uppgift skulle året ha varit ett rekordår för statens vattenfallsverk. Av redovisningen framgick att verkets avskrivningar, efter tillämpad gäldräntepincip, var totalt 298 miljoner kronor. I detta ingick en extra avskrivning på 124 miljoner kronor motsvarande penningvärdeförsämringen. Ett sådant resultat kan icke tala för en dålig lönsamhet och därför vara anledning till sänkta taxeringsvärden.

Det kan vidare anföras, när det gäller framtidsprognoserna för vattenkraftverkens konkurrenskraft och billiga produktionskostnad, vad statens vattenfallsverk yttrade över den fortsatta utbyggnaden av norrländsk vattenkraft i allmänhet. Där sade vattenfallsverket beträffande Vindelälvens utbyggnad: "Det bör uppmärksammas att fortsatt drift av en befintlig vat-

tenkraftstation ger en nettokostnad på cirka 0,2 öre per producerad kilowatt, lägre än 10 procent av nuvarande totala produktionskostnad. Att spekulera över om och vid vilken tidpunkt kraft kan produceras till detta pris i ny-uppförda kärnkraftanläggningar ter sig helt meningslöst.”

Under tiden efter 1965 års fastighetstaxering har dessutom statens vattenfallsverk bedrivit en mycket stark rationalisering när det gäller driftpersonal vid sina kraftverk. Fjärrstyrning av ett flertal kraftverk från ett kraftverk med liten driftpersonal har genomförts, varför även på detta område det ekonomiska resultatet bör ha förbättrats. Skulle så inte vara fallet, kan dessa personalindragningar icke ha fyllt den uppgift som angivits såsom skäl för vidtagna åtgärder. Dessa inskränkningar av driftpersonal har också menligt inverkat på berörda kommuners kommunalskatteintäkter.

Av detta synes framgå att det icke kan vara en riktig åtgärd att, samtidigt som taxeringsvärdena kraftigt höjs på bostads-, rörelse-, jordbruks- och skogsfastigheter, kraftigt sänka taxeringsvärdena för vattenkraftverken.

Med stöd av vad här anförts hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning och Kungl. Maj:ts förslag med anledning av de föreslagna kraftigt sänkta taxeringsvärdena för statens vattenfallsverks vattenkraftsanläggningar vid 1970 års fastighetstaxering och med beaktande av vad i motionen anförts.

Stockholm den 14 januari 1970

Karl Pettersson (m)

Bertil Strandberg (m)

Gunvor Stenberg (m)